

Expausat 2

Lo ròtle dèus contes dens l'aprendissatge de la lenga.

Los contes qu'an ua plaça importanta dens la cultura occitana. Citar los autors de contes (collectatge).

Mes shens que dens la cultura occitana. Qu'ei ua tradicion orau seculara.

Quina plaça e pòt aver lo conte dens la classa ? Lo conte e pòt estar au servici de l'aprendissatge de la lenga ? De quina(s) faïçon(s) ?

Lo conte que permet de s'apropriar la lenga e desvelopar l'imaginari.

Se sèm apiejats sus de recèrcas e sus d'entretens amb de contaïres : Joan-Miquèl Espinassa o encara Alan Roch qu'an lo meteïis vejaire sul ròtle dels conte dins l'aprendissatge de la lenga.

I. Lo conte entà desvelopar l'imaginari

1. Desvelopar l'imaginari

Imaginar qu'ei shens que inventar. Lo conte qu'estimula l'imaginari, l'inconscient e que favoriza las representacions. Los contes que perpausan situacions variadas : miravilhós, bestias, magia,... e que permeten atau de s'imaginar l'istòria, com un film qui defila au cap. Que cau har shens los imatges e qu'ei un mejan de desvelopar l'imaginari. Los mainats que memorizan personnatges, estructuras, motius recurents deus contes.

Los mainatges an totjorn l'enveja e l'imaginacion per anticipar la seguida d'un conte.

2. Deishar anar las emocions

Mainats, gojats, adolescents o enqüèra adultes que's pòden deishar anar a las lors representacions. Lo conte que hica au tribalh las paur e totas las emocions. Un mainat, entà vèder gran, qu'a besonh d'aver paur e d'estar solatjat de çò qu'ei maishant per eth. Qu'ei lo parat de trobar mots tà las emocions viscudas, la jòia o la paur intensas.

Lo conte qu'ei tanben un moment federator pr'amor lo public, lo grop classa que viu las emocions amassa.

Es important tanben d'aver de contes que s'acaban amb una fin malurosa. Segur que balha fòrça frustracion, mas es aquò çò mai important. Podèm o veire notadament suls contes de Joan Bodon.

3. Obertura d'esperit

Lo conte, dab las soas situacions variadas, que permeten de's representar situacions qui son sovent variacions de la vita vitanta. Que sian contes umoristics, contes de sagessa, contes de mensonja, que meten en scèna ua part de realitat : tensions, conflicts, mancas,...). Los mainats que's pòden representar aqueras situacions dens un encastre imaginari. La mesa en mots que'n serà hèra importanta dens l'exploitacion deu conte.

Pels mai grands, es tanben un mejan de se daïssar anar cap al ridicul. Los mimetismes,

las repeticions e la mesa en scèna dels personatges balhan un veaire diferents: vesèm sovent de cicle 3 o collegians, se trufar discretament dels contaire mas es fòrça important, per de qué son dins un atge onte l'aparéncia es fòrça importanta !

4. Un moment de plaser

E subretot, qu'ei un moment de plaser, un plaser partetjat. Que tornam trobar la foncion federatriça deu conte. Los mainats que pòden víver amassa las emocions.

Metèm l'accent sus l'importància de l'oralitat : un conte passarà totjorn mièlhs se ven del còr del contaire, aici los enfants s'identifican mai a l'istòria e es mai aisit de dintrar dins lo debanament.

II. Lo conte au servici de l'apprentissatge de la lenga :

Lo conte qu'ei plan segur un sostien aus apprentissatges variats, mes ací que concentraram la nosta reflexion sus l'apprentissatge de la lenga.

1. La musica de la lenga

Lo conte qu'ei animat, n'ei pas ua lectura. Lo còs e la votz que'n son los instruments. Qu'ei donc un utís perfèit entà tribalhar la fonologia, l'accentuacion, lo ritme de la paraula. Lo regent que's permet de préner votz, d'insistir sus la musicalitat de la lenga. Qu'ei sovent lo parat d'utilizar alliteracions o assonanças, com los viralengas que permeten un tribalh sus la fonologia. (tà har lo brut deus animaues per exemple)

2. un lexic enriquesit

Nat supòrt, nat imatge tà l'auditòri. La compreson de l'istòria, deus elements deu conte que passan per la representacion deu contèxte. L'utilizacion d'un registre de lenga drin sustiengut n'ei pas un chepic. Lo còs deu contaire qu'ei mes en accion e que deisha ua grana plaça a la Deïxi qui facilita la compreson. Lo contaire que pòt utilizar objèctes tanben. Lo vocabulari que's va enriquesir.

3. Las expressions idiomáticas

Plan segur, e mercés a la tradicion orau, lo conte qu'ei un tesaur d'expressions idiomáticas. Las istòrias que meten en scèna personatges qui utilizan aquestas expressions plan imatjadas qui son la riquesa de la lenga.

4. Las construccions repetitivas e las formulas blocadas

Ne cau pas desbrombar la tradicion orau plan ancrada deu conte tradicionau. Despuish l'Antiquitat, los contes que circulan shens traça escriuta. Que sian aèdes, griòts, trobadors, los contaies qu'èran sovent analfabètes e sustot n'avèvan pas los utís entà partatjar versions escritas deus contes. Que circulavan d'un biais orau. Donc a l'encòp dab stabilitat (lo hons de l'istòria) e cambiament (la fòrma de l'istòria).

Entà ajudà's, los contaies qu'utilizan estructuras repetitivas. Dens l'esquèma narrativa, las peripecias que tornan de la medisha faïçon. Çò qui facilita la memorizacion.

Qu'utilizan tanben formulas blocadas (que son los epitètes hòmericcs que trobam dens l'òdissea o l'iliada d'Homère – *Ulysse aux mille ruses, Achille aux pieds légers*).

Aqueras estructuras e formulas que son son utís de memorizacion tau contaire, mes que permeten a l'auditóri d tanben de memorizar e a l'encòp d'anticipar. Las formulas qu'èran un repèri a la compreneson e a la memorizacion. Qu'an sovent sonoritats particularas, un caractèr ludic e que'ns agrada tostamps.

5. L'estructuracion de la lenga

Los personatges que son tostamps en accion, qu'existeishen mercés a las loas accions. Los vèrbes que son numerós e hèra importants.

Ací lo conte que permet de tribalhar la gramatica : l'articulacion de las frases, la coerença dab las connexions logicas, la variacion deus temps e deus pronomes, las frases simples e complexas.

Lo conte qu'ei un mejan tanben de tribalhar sus l'esquèma narratiu. (balhar exemple)

III. L'exploitacion deu conte en classa/pistas e conselhs

1. Lo repertòri

Qu'ei important d'aver un repertòri variat de contes : animaus, miravilhòs, etiologic, umoristic,... Lo regent que deu contituir un corpus de contes que cambian : estructura simpla e complexa, repetitiva, contiengut. La causida deu conte que permet de traibalhar mantua competéncia. Per exemple l'estructura repetitiva en passejada, l'estructura repetitiva gigonha, l'estructura dab arrepic,...

2. l'animacion deu conte

Pas nat imatge, que l'avem dit. L'imaginari qu'ei sollicitat e l'auditóri que's deu representar los personatges, los lòcs. L'animacion qu'ei donc importanta entà balhar drin d'espessor aus elements. La votz e lo còs deu contaire que son los instruments.

N'esitar pas tanpòc de balhar drin de credibilitat a l'istòria, com se lo contaire i èra (que conseishi quauqu...). O situar lo conte dens un endret conegut, dens lo vilatge a costat.

3. Un supòrt a l'intercomunicacion

L'exploitacion deu conte qu'ei shens que imaginar e escotar ua istòria. Que pòt estar lo supòrt taus escambis en classa. Que podem har dessenhar, har parlar, har contar. Tot aquò que permet un tribalh de reformulacion, de memorizacion, de seguit d'esquèma naratiu.

4. Las competéncias lengatgièras

Los mainats que pòden apréner a contar : parlar a votz hauta, articular, prononçar com cau, avisà's a la postura. Exemple : En classa, de poder inventar la seguida d'un conte ausit !

En conclusion, ne cau pas aver peur de's getar a l'aiga !

.....

